

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SEKCIÓ

BAKSZA kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(59196/08. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2013. április 23.

Ezen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Baksza kontra Magyarország ügyben

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Guido Raimondi, *Elnök*,

Peer Lorenzen,

Dragoljub Popović,

Sajó András,

Nebojša Vučinić,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *bírák*

és Stanley Naismith, *Szekció Hivatalvezető*,

2013. április 2-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (59196/08. sz.), melyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Baksza István („a kérelmező”) 2008. december 2-án terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Kádár A. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A magyar kormányt („a Kormány”) képviselője, Tallódi Z. képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező az 5. cikk 3. bekezdése alapján panaszolta, hogy előzetes letartóztatása indokolatlanul elhúzódott. Továbbá, az 5. cikk 4. bekezdése alapján panaszolta, hogy fogvatartásának megtámadásakor a „fegyveregyenlőség elvé”-t nem tartották tiszteletben, mivel nem biztosították számára hozzáférést a nyomozati anyag azon részleteihez, amelyek a vonatkozásában állított kockázatokat alátámasztották.

4. 2011. október 13-án a kérelem közlésre került a Kormány felé. Arról is döntés született, hogy a kérelem elfogadhatóságáról és érdeméről a Bíróság egyidejűleg határoz (29. cikk 1. bekezdés).

A TÉNYEK**I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI**

5. A kérelmező 1974-ben született és Gödöllőn él.

6. A kérelmezőt – aki házas és egy kiskorú gyermek édesapja – 2006. november 18-án vették őrizetbe, mivel a rendőrség több gyanús

pótalkatrészt, személygépkocsi iratot és különféle szerszámokat talált a járművében. Ugyanezen a napon egy furgon tekintetében állítólagosan elkövetett lopás minősített esete kísérletének gyanúja alapján kihallgatták.

7. 2006. január 20-án az ügyészség a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezését indítványozta. Elsődlegesen a fenti tárgyi bizonyítékokra támaszkodva az ügyészségnek az volt az álláspontja, hogy a kérelmező és társa, valamint más, ismeretlen segítőkkel szemben alapos gyanú állt fenn arra vonatkozóan, hogy aktívan részt vettek az autólopás-üzletágban.

8. Ugyanezen a napon a Dunakeszi Városi Bíróság szökés, elrejtőzés, összejátszás és bűnisméltés veszélyére hivatkozva, de e veszélyeket nem valószínűsítve elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezését. A kérelmező egyik társát is letartóztatásba helyezték.

9. A kérelmező az ellene felhozott gyanú fennállását megkérdőjelezve fellebbezett, rámutatva, hogy rendezett háttérére (korábban sosem volt elítélve, legális jövedelemmel rendelkező, és több családtagját eltartotta) figyelemmel valószínűtlen volt a szökés, elrejtőzés és bűnisméltés kockázata. A Pest Megyei Bíróság 2006. január 27-én a kérelmező által felhozott érvek részletes taglalása nélkül utasította el a fellebbezést.

10. 2006. február 13-án a kérelmező előzetes letartóztatása meghosszabbításra került. A határozat nyolc rendbeli lopásra hivatkozott. Fellebbezésében a kérelmező rámutatott, hogy az egyik lopással kapcsolatosan felmerült tárgyi bizonyítékok semmilyen módon nem voltak alkalmasak arra, hogy őt a szóban forgó járművel kapcsolatba hozzák, a többi hét rendbeli lopás vonatkozásában pedig nem szerepelt gyanúsítottként.

11. A Megyei Bíróság 2006. február 28-án elutasította a fellebbezést. A védelem érveinek részletes taglalása nélkül a bíróság rámutatott arra, hogy az eljárás ezen szakaszában a bizonyítékok értékelésére nincs mód.

12. 2006. április 24-én a kérelmező szabadlábra helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az általa eltartott személyek életkörülményei jelentősen rosszabbodtak. Kérelme sikertelen volt.

13. Ezt követően a kérelmező előzetes letartóztatása a jogszabályban előírt időszakonként ismétlődően meghosszabbításra került. A határozatok indoklásai javarészt megegyeztek a korábbi határozatok indoklásaival, s a kérelmező terhére rótt lopások rendbelisége vonatkozásában felmerült eltérés továbbra is fennállt. A kérelmező szabadlábra helyezés iránti kérelmei sikertelenek maradtak.

14. 2006. július 10-én az ügyészség újból a kérelmező letartóztatásának meghosszabbítását javasolta. Ezúttal négy rendbeli autólopás vonatkozásában hivatkozott az alapos gyanú fennállására. A kérelmező javasolt letartóztatásának indokai változatlanok maradtak.

15. 2006. július 14-én a Városi Bíróság meghallgatást tartott és helyt adott az ügyész indítványának, határozatába pedig egy újabb autólopás

gyanúját is belefoglalta. A kérelmező fellebbezése és ezt követően benyújtott szabadlábra helyezés iránti kérelmei sikertelenek maradtak.

16. 2006. augusztus 29-én szakértő került kirendelésre annak megállapítására, hogy a kérelmező autójában talált tárgyi bizonyíték alkalmas volt-e arra, hogy a kérelmezőt bármelyik autólopással kapcsolatba hozza.

17. 2006. október 19-én és november 16-án a kérelmező letartóztatása lényegében változatlan indokok alapján ismét meghosszabbításra került. A kérelmező ezt követően benyújtott szabadlábra helyezés, illetve kevésbé szigorú intézkedés iránti kérelmei sikertelenek maradtak.

18. 2006. december 21-én a kérelmezőt újabb rendbeli autólopással gyanúsították meg.

19. 2007. január 15-én a Pest Megyei Bíróság meghosszabbította a kérelmező letartóztatását. A letartóztatás alapjául szolgáló indokok a korábbiakkal azonosak voltak. Fellebbezésében a kérelmező panaszolta, hogy a szakértői véleményt nem ismertették vele.

20. További meghosszabbításokat követően 2007. május 16-án vádirat került benyújtásra. Az ügyészség a kérelmezőt összesen tizenhét rendbeli autólopással, illetve autólopás kísérletével, valamint egy rendbeli okirathamisítással vádolta meg. A kérelmező letartóztatása szökés, elrejtőzés és bűnismétlés veszélyére hivatkozva került fenntartásra.

21. Az első tárgyalásra 2007. november 21-én került sor. A kérelmező továbbra is letartóztatásban maradt, mivel az ügyet tárgyaló bíróság szerint a potenciálisan súlyos szankcióra figyelemmel fennállt a szökés és elrejtőzés veszélye. A bűnismétlés veszélyét illetően a bíróság nem hozott fel indokot.

22. A kérelmező ezt követően benyújtott, szabadlábra helyezés, illetve kevésbé szigorú intézkedés iránti kérelmei eredménytelenek maradtak.

23. A 2006. július 10-i indítvány kivételével a kérelmező letartóztatásának meghosszabbítása iránti ügyészi indítványok semmilyen konkrét hivatkozást nem tartalmaztak a kérelmező vonatkozásában fennállónak állított kockázatok alátámasztására szolgáló tényleges bizonyítékokra. A kérelmező ügyvédje ismétlődően – különösen 2006. július 17-én és november 20-án – panaszolta, hogy nem fér hozzá ezen bizonyítékokhoz, a mulasztás azonban nem került orvoslásra; ugyanakkor a bíróságok nem cáfolták a védelem hozzáférés hiányával kapcsolatos állítását.

24. A kérelmező előzetes letartóztatásáról szóló összesen huszonnégy határozatból mindössze egy tartalmazott a kérelmező két fogvatartott társára vonatkozó külön érvelést.

25. A kérelmező előzetes letartóztatását meghosszabbító hatóságok 2006. május 8-án, július 14-én és november 16-án fontolóra vették kevésbé szigorú intézkedés alkalmazásának a lehetőségét, de végül nem éltek ezzel a lehetőséggel.

26. A kérelmezőt végül 2008. június 2-án szabadlábra helyezték. Lakhelyelhagyási tilalmat rendeltek el vele szemben.

27. 2011. május 24-én a kérelmezőt első fokon elítélték. Az ügy jelenleg fellebbviteli szakaszban van.

II. RELEVÁNS HAZAI JOG

28. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény kimondja:

131. §

131. § (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a megyei bíróság egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.

132. §

Ha a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás tartama

a) a hat hónapot meghaladja, és az elsőfokú bíróság még nem hozott ügydöntő határozatot, az elsőfokú bíróság,

b) az egy évet meghaladja, a másodfokú bíróság az előzetes letartóztatás indokoltságát felülvizsgálja.

(2) A vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás indokoltságát az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott határidőt követően a másodfokú bíróság, ha az eljárás a harmadfokú bíróság előtt folyik, a harmadfokú bíróság legalább hathavonta felülvizsgálja.

211. §

„(3) Az ülésen az indítványozó az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait - a 186. § keretei között - megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.”

186. §

„(1) Aki a nyomozási cselekményen jelen lehet, az arról készült jegyzőkönyvet nyomban megtekintheti.

(2) A gyanúsított, a védő és a sértett a nyomozás során is megtekintheti a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti.

(3) A gyanúsított és a védő jogosult arra, hogy azokról az iratokról, amelyeket megtekinthet, másolatot kapjon.

(4) A sértett, illetőleg a tanú vallomását vagy egyébként személyi adatait tartalmazó, a nyomozás során keletkezett, illetőleg annak során beszerzett, benyújtott vagy csatolt iratról készült másolaton nem tüntethetők fel a sértett, illetőleg a tanú személyi adatai. Nem adható másolat az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határozatának tervezetéről. Nem adható másolat az ügyész és a nyomozó hatóság között a 165. §, valamint a 165/A. § alapján keletkezett iratokról, kivéve azt, amely az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak az ügyvel kapcsolatos jogi álláspontját tartalmazza - ideértve különösen a nyomozási cselekmény elvégzésére vonatkozó ügyészi utasítást tartalmazó iratot, feltéve, ha a megjelölt nyomozási cselekmény végrehajtásra került -, ha az nyomozási érdeket nem sért.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 3. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

29. A kérelmező panaszolta, hogy előzetes letartóztatásának hossza az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértve túlzott volt. Az 5. cikk 3. bekezdése kimondja.

„E Cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden ... személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték. A szabadlábra helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”

30. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

31. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

32. A kérelmező fenntartotta, hogy a letartóztatásba helyezését meghosszabbító határozatok nem voltak egyéniesítettek, illetve nem vették figyelembe személyes körülményeit, nem valószínűsítették a szökés, elrejtőzés, összejárás és bűnisméltés veszélyét, illetve nem mérlegelték a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának lehetőségét.

33. Válaszul a Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező személyes körülményei egyéniesített módon, megfelelően figyelembe vételre kerültek, s az időmúlással párhuzamosan egyre nagyobb súlyt kaptak. A bíróságok a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának lehetőségét sem hagyták

figyelmen kívül. Az intézkedés azért került fenntartásra, mert az alapul szolgáló indokok relevánsak maradtak.

34. A Bíróság esetjoga szerint a fogvatartás tartamának ésszerű volta nem ítéltető meg absztrakt módon. Azt a kérdést, hogy a vádlott letartóztatásának fenntartása ésszerű-e, minden esetben az ügy sajátos vonásai alapján kell megítélni. Valamely ügyben csak akkor lehet igazolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus jelei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság véelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartására vonatkozó szabály.

Elsődlegesen a nemzeti bírói hatóságokra tartozik annak biztosítása, hogy egy adott ügyben a vádlott előzetes letartóztatása ne lépje túl az ésszerű időtartamot. Ennek érdekében a hatóságoknak meg kell vizsgálniuk mindazon tényeket, amelyek – az ártatlanság véelme elvének kellő figyelembe vétele mellett – az egyéni szabadság tiszteletben tartására vonatkozó szabálytól való eltérést igazoló közérdek valódi követelményének fennállása mellett vagy ellen szólnak, és ezeket a tényeket bele kell foglalniuk a szabadlábra helyezés iránti kérelmek tárgyában hozott határozataikba. A Bíróságnak alapvetően az e határozatokban felhozott indokok, valamint a kérelmező fellebbezéseiben előadott valódi tények alapján kell eldöntenie, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették-e.

Az arra vonatkozó alapos gyanú fennállása, hogy a fogvatartott bűncselekményt követett el, a meghosszabbított őrizetben tartás törvényességének elengedhetetlen, de bizonyos időn túl már nem elegendő feltétele. Ilyen esetekben a Bíróságnak már azt kell megállapítania, hogy a bírói hatóságok által felhozott egyéb indokok továbbra is igazolták-e a szabadságtól megfosztást. Ha ezek az indokok „relevánsak” és „elegendők” voltak, akkor a Bíróságnak arról is meg kell bizonyosodnia, hogy az eljárás lefolytatása során a nemzeti hatóságok „különös gondossággal” jártak-e el (ld. többek között *Szepesi kontra Magyarország*, 7983/06. sz., 23-25. bek., 2010. december 21).

35. A Bíróság továbbá észrevételezi: a felek között vita volt azt illetően, hogy a bírói hatóságok által a kérelmező fogvatartásának fenntartására felhozott indokok „relevánsak” és „elegendők” voltak-e – különösen a fogvatartott, valamint az ügy egyedi körülményei tekintetében megkívánt egyéniesített értékelés fényében (ld. az 5. cikk 1. bekezdésével összefüggésben *Darvas kontra Magyarország*, 19547/07. sz., 27-29. bek., 2011. január 11.).

36. A kérelmezőt 2006. január 20-tól 2008. június 2-ig, azaz több mint két év és négy hónapig tartották előzetes letartóztatásban. Ezen időszak alatt a bíróságok ismétlődően a szökés, elrejtőzés, összejátszás és bűnismétlés veszélyére hivatkoztak. Miközben a Bíróság elfogadja, hogy ezek a megfontolások „relevánsak” voltak a kérelmező ügyében, úgy véli, hogy az idő múlásával már nem voltak „elegendők”. Különösen, a vádak tárgyi

súlyán kívül a bíróságok az eljárás egyetlen szakaszában sem hoztak fel érvet annak alátámasztására, hogy a kérelmező megszökhet vagy elrejtőzhet – amit a Bíróság nem talál kielégítőnek annak fényében, hogy a kérelmező legális jövedelemmel rendelkezett, és több családtagot is eltartott (ld. fenti 9. bekezdés).

37. Továbbá úgy tűnik, hogy a bíróságok bizonyos fokú jelentőséget tulajdonítottak a kérelmező általi ismételt bűnelkövetés veszélyének. A Bíróság azonban megállapítja, hogy a bíróságok érvelései nem tartalmaztak semmilyen konkrét, ilyen veszélyre utaló elemet.

38. A Bíróság számára a kérelmező letartóztatását meghosszabbító bíróságok indoklásai többnyire meglehetősen sztereotíp jellegűek voltak, és nélkülözték a hivatkozott konkrét veszélyeket valószínűsítő, szükséges elemeket – amit az a tény is tükröz, hogy egyetlen alkalom kivételével a bíróságok nem hoztak fel külön érveket azon két társ vonatkozásában, akik szintén letartóztatásban voltak (ld. fenti 24. bekezdés). A Bíróság ezt különösen zavarónak érzi annak fényében, hogy a letartóztatás több mint két évig és négy hónapig tartott, és a 2007. május 16-i vádemelést követően csak majdnem egy év eltelté után került megszüntetésre (ld. fenti 20. bekezdés) (ld. fent hivatkozott *Szepesi*, 28. bekezdés), amely időszak alatt a hatóságok nem tanúsítottak különös szorgalmat az eljárás felgyorsítása érdekében.

39. A fenti megfontolások lehetővé teszik a Bíróság számára annak megállapítását, hogy még ha a kérelmező letartóztatásának jogalapja „releváns” volt is, a teljes időszak vonatkozásában nem volt „elegendő”.

A kérdéssel kapcsolatos esetjogra (ld. többek között a fent idézett *Szepesi* ítéletet) utalva a Bíróság hangsúlyozza, hogy szabadságtól megfosztással járó elhúzódnó büntetőeljárásban a hatóságok kötelessége, hogy az előzetes letartóztatás időtartamát a lehető legrövidebb időszakra próbálják csökkenteni, és vizsgálják meg a kevésbé szigorú alternatívák alkalmazásának lehetőségét.

A fenti megfontolásokra figyelemmel az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 4. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

40. A kérelmező panaszolta, hogy letartóztatásának megtámadásakor megsértették a „fegyveregyenlőség” elvét, mivel nem biztosítottak számára hozzáférést a releváns nyomozati iratokhoz. A kérelmező az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdésére támaszkodott, amely kimondja:

„Szabadságától letartóztatás vagy őrizetbe vétel folytán megfosztott minden személynek joga van olyan eljáráshoz, melynek során őrizetbe vételének törvényességéről a bíróság rövid határidőn belül dönt, és törvényellenes őrizetbe vétele esetén szabadlára helyezését rendeli el.”

41. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

42. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmezőnek polgári bíróság előtt kártérítési pert kellett volna indítania azt állítva, hogy az ügyészség által benyújtott iratokhoz való hozzáférést megtagadó bírói hatóságok kárt okoztak neki. Mivel ezt nem tette meg, elmulasztotta a hazai jogorvoslatok kimerítését. Ezen érv alátámasztására a Kormány olyan hazai ítéletek kivonatait nyújtotta be, amelyekben halmazati büntetés megkésett kiszabása, megkésve foganatosított szabadlábra helyezés, bírói tanács jogellenes összetétele, valamint idézés nem megfelelő kézbesítése miatt kártérítés került megítélésre.

43. A kérelmező előterjesztette, hogy a szóban forgó időszakban – azaz a Bíróság által a *Nikolova v. Bulgaria* [GC] (no. 31195/96, ECHR 1999-II) ügyben kifejtett elvekre alapozott 166/2011. (XII.20.) AB számú alkotmánybírósági határozat meghozatala előtt – a hazai jogrendszerben nem volt egyértelmű, hogy az előzetes letartóztatásba helyezett gyanúsítottak joga van-e a letartóztatásba helyezése alapjául szolgáló iratok megismerésére. Ezért az ezen jog állítólagos megsértésére alapított kártérítési kereset csekély sikerrel kecsegtetett. Egyébként pedig a bírói hatóságok kártérítési felelőssége csak abban az esetben volt megállapítható, ha általuk szándékosan elkövetett eljárásjogi hiba került bizonyításra. Egy ilyen kereset megindításának a nehézségére figyelemmel az adott körülmények között ezt nem lehetett hatékony jogorvoslatnak tekinteni.

44. A Bíróság úgy véli, hogy a felek által a polgári per adott körülmények közötti hatékonyságával kapcsolatosan előterjesztett érveket illetően nem kell alapos vizsgálatot lefolytatni, mivel a Kormány nem terjesztett elő arra vonatkozó bizonyítékot, hogy hasonló ügyekben az ilyen kereset hatékonyan bizonyult, ezért az adott körülmények között kimerítendő jogorvoslatnak minősült. Ebből következően ez a panasz nem utasítható el a hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztása miatt. A Bíróság továbbá úgy véli, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben. Megjegyzi továbbá, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

45. A Kormány előterjesztette, hogy a hazai jogszabályok szerint a nyomozati szakban az iratokhoz való hozzáférés nem abszolút, mivel a bizonyítékok azon elemeire korlátozódik, amelyek az előzetes letartóztatás elrendelése és fenntartása szempontjából relevánsak. E bizonyítékelemek kiválasztása az ügyész mérlegelési jogkörébe tartozik. A Kormány

fontosnak tartotta ezzel összefüggésben annak hangsúlyozását, hogy a letartóztatásba helyezésről döntő bíró is ezeket a bizonyítékokat kapta meg, ezek alapján hozta meg döntését. A büntetőeljárásról szóló törvény tervezett módosítása kapcsán 166/2011. (XII.20.) AB számú döntésében az Alkotmánybíróság – a Bíróság fent hivatkozott *Nikolova-ügyben* hozott döntésével összhangban – megállapította, hogy a meglévő szabályok kielégítették a „fegyveregyenlőség” elve által támasztott követelményeket. Mivel a kérelmező nem indított polgári pert (ld. fenti 42. bekezdés), a Kormány nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a kérelmező számára ténylegesen biztosított hozzáférés megfelelt-e azon követelményeknek.

46. A kérelmező előterjesztette, hogy ügyében a hatóságok nem biztosítottak számára megfelelő hozzáférést az előzetes letartóztatása alapjául szolgáló bizonyítékokhoz. Ha ilyen hozzáférés biztosítva lett volna, akkor annak nyoma lenne az ügyiratokban. A Kormány azonban nem bizonyította, hogy ez valóban megtörtént. Továbbá, ha gyakorolhatta volna az iratokhoz való hozzáféréshez való jogát, akkor részéről szükségtelen lett volna emiatt panaszt tenni. Több alkalommal nyújtott be ilyen panaszt, azonban sikertelenül (ld. fenti 23. bekezdés).

47. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az őrizetbe vett vagy letartóztatásba helyezett személyeknek joguk van a szabadságtól megfosztásuk – Egyezmény szerinti értelemben vett – „törvényesség”-éhez nélkülözhetetlen eljárásjogi és anyagi jogi feltételekre kiterjedő felülvizsgálathoz. Ez azt jelenti, hogy az illetékes bíróságnak „nem csupán [a hazai jogban] előírt eljárásjogi követelményeknek való megfelelést, hanem az őrizetbe vétel alapjául szolgáló gyanú alaposágát, valamint az őrizetbe vétellel és az azt követő letartóztatásba helyezéssel elérni kívánt cél törvényességét” is vizsgálnia kell.

A letartóztatásba helyezés ellen benyújtott fellebbezéseket elbíráló bíróságoknak a bírósági eljárások garanciáit kell biztosítaniuk. Az eljárásnak kontradiktóriusnak kell lennie, és minden esetben biztosítania kell a felek, azaz az ügyész és a terhelt közötti „fegyveregyenlőséget”. A fegyveregyenlőség nem biztosított abban az esetben, ha a védőügyvédtől megtagadják a hozzáférést a nyomozati anyag azon irataihoz, amelyek az ügyfél előzetes letartóztatása szükségességének hatékony megtámadásához alapvető fontosságúak. Olyan személy esetében, akinek fogvatartása az 5. cikk 1. bekezdése c) pontjának hatálya alá esik, tárgyalás tartása kötelező (ld. többek között a fent hivatkozott *Nikolova* ügyet, § 58). A bizonyítékok bemutatásának kellő időben kell megtörténnie, a terhelt bíróság előtti első megjelenését megelőzően kell hozzáférést biztosítani a terhelt számára az ügyirat releváns elemeihez (ld. *Lamy v. Belgium*, 30 March 1989, § 29, Series A no. 151).

48. A jelen ügyben a Bíróság utal a Kormány azon előterjesztésére, miszerint a vitatott kérdés tisztázását lehetővé tevő polgári per hiányában a

Kormány nincs abban a helyzetben, hogy véleményt tudjon formálni az előzetes letartóztatás fenntartása tárgyában a kérelmező számára nyújtott tájékoztatás megfelelő voltáról. Ebben az összefüggésben a Bíróság utal fenti megállapítására (ld. fenti 44. bekezdés), amely szerint a polgári perindítás hiányát az adott körülmények között irrelevánsnak kell tekinteni.

49. Továbbá, a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező mind a hazai hatóságok, mind a Bíróság előtt következetesen állította: nem biztosítottak számára hozzáférést az ügyirat releváns elemeihez; ezzel kapcsolatos panaszait a hazai hatóságok elutasították, de nem cáfolták a hozzáférés megtagadásával kapcsolatos állítását (ld. fenti 23. bekezdés). A Bíróság azt is megjegyzi (ld. fenti 28. bekezdés), hogy a büntetőeljárásról szóló törvény biztosítja az iratokhoz való hozzáférést, kivéve, ha az a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

Az ügyiratokban és a felek beadványaiban azonban nincs jele annak, hogy a kérelmező ténylegesen gyakorolhatta ezt a jogát (vö. *Lamy v. Belgium*, loc. cit.; *Lietzow v. Germany*, no. 24479/94, § 47, ECHR 2001-I; *Svipsta v. Latvia*, no. 66820/01, § 138, ECHR 2006-III (kivonatok)).

50. Ezen körülmények között a Bíróság kénytelen azt a következtetést levonni, hogy a Kormány nem terjesztett elő bizonyítékot a szükséges hozzáférés kérelmező számára történt tényleges biztosítását illetően, holott ebben a vonatkozásban a bizonyítási teher a Kormányra hárult.

Ebből következően a jelen ügyben a „fegyveregyenlőség” elve nem tekinthető olyannak, mint amit tiszteletben tartottak.

Következésképpen az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

51. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

52. A kérelmező 6.494 euró vagyoni kártérítést követelt. Ez az összeg megfelel a fogvatartása alatt kiesett jövedelemnek. A kérelmező továbbá 20.000 euró nem vagyoni kártérítést követelt.

53. A Kormány vitatta az igényeket.

54. A Bíróság nem lát okozati kapcsolatot az állított vagyoni kár és a megállapított jogsértés között. Ezért ezt az igényt elutasítja. Úgy véli

azonban, hogy a kérelmező nem vagyoni kárt szenvedett, és méltányossági alapon ilyen címen 6.500 eurót ítél meg számára.

B. Költségek és kiadások

55. A kérelmező további 5.800 eurót követelt a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére. Ez az összeg megfelel a kérelmező ügyvédje által kiszámlázandó, 131 eurós óradíjjal számított 43 órányi jogi munka díjának, valamint 167 euró adminisztratív költségnek.

56. A Kormány vitatta az igényt.

57. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak annyiban jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben – a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel – a Bíróság az összes költség tekintetében 4.500 euró megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

58. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*
  - (a) hogy az alperes államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, az alábbi összegeket kell kifizetnie a kérelmező számára nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
    - (i) nem vagyoni kár tekintetében 6.500 (hatezer-ötszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;

(ii) költségek és kiadások tekintetében 4.500 (négyezer-ötszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

5. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2013. április 23-án, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Stanley Naismith
Hivatalvezető

Guido Raimondi
Elnök